

Stenogrammid

XII Riigikogu, VII Istungjärk, täiskogu korraline istung

Kolmapäev, 12.03.2014, 14:00

Toimetatud

14:00 Istungi rakendamine

1. 14:03 Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seaduse eelnõu (518 SE) kolmas lugemine

2. 14:08 Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (521 SE) teine lugemine

3. 14:20 Kriminaalmenetluse seadustiku, karistusregistri seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise seaduse, riigilõivuseaduse, riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse ning riigi õigusabi seaduse muutmise seaduse eelnõu (578 SE) esimene lugemine

4. 14:48 Maksuasjades vastastikuse haldusabi konventsiooni ratifitseerimise seaduse eelnõu (589 SE) esimene lugemine

14:00 Istungi rakendamine

13:56 Esimees Ene Ergma

Tere päevast, lugupeetud kolleegid! Alustame Riigikogu täiskogu VII istungjärgu seitsmenda töönädala kolmapäevast istungit. Head kolleegid, kui te soovite üle anda eelnõusid ja arupärimisi, siis praegu on õige aeg. Soove ei ole.

Riigikogu juhatus on võtnud menetlusse järgmised eelnõud ja määranud neile juhtivkomisjonid. Esiteks, Vabariigi Valitsuse s.a 10. märtsil algatatud Eesti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni vahelise Eesti-Vene riigipiiri lepingu ja Eesti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni vahelise Narva ja Soome lahe merealade piiritlemise lepingu ratifitseerimise seaduse eelnõu, mille juhtivkomisjon on väliskomisjon. Teiseks, Vabariigi Valitsuse s.a 10. märtsil algatatud kaugkütteseaduse muutmise seaduse eelnõu, mille juhtivkomisjon on majanduskomisjon. Kolmandaks, Vabariigi Valitsuse s.a 10. märtsil algatatud audiitortegevuse seaduse ja väärtpaberituruse seaduse muutmise seaduse eelnõu, mille juhtivkomisjon on majanduskomisjon. Neljandaks, Vabariigi Valitsuse s.a 10. märtsil algatatud Ülemaailmse Postiliidu 25. kongressi lõppaktide ratifitseerimise seaduse eelnõu, mille juhtivkomisjon on majanduskomisjon. Viiendaks, Vabariigi Valitsuse s.a 10. märtsil algatatud keskkonnaseadustiku üldosa seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu, mille juhtivkomisjon on keskkonnakomisjon. Kuuendaks, Vabariigi Valitsuse s.a 10. märtsil algatatud veeseaduse muutmise seaduse eelnõu, mille juhtivkomisjon on keskkonnakomisjon. Seitsmendaks, Riigikogu sotsiaalkomisjoni s.a 10. märtsil algatatud ravimiseaduse, riigilõivuseaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seaduse eelnõu, mille juhtivkomisjon on sotsiaalkomisjon. Kaheksandaks, Eesti Keskerakonna fraktsiooni s.a 10. märtsil algatatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ja kutseõppeasutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu, mille juhtivkomisjon on kultuurikomisjon. Üheksandaks, Riigikogu põhiseaduskomisjoni s.a 11. märtsil algatatud Riigikogu valimise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu, mille juhtivkomisjon on põhiseaduskomisjon.

Riigikogu juhatus on kinnitanud järgmised muudatused komisjonide koosseisus. Esiteks, Riigikogu liige Urbo Vaarmann on lahkunud kultuurikomisjoni liikme kohalt ja asunud keskkonnakomisjoni liikme kohale. Teiseks, Riigikogu liige Eldar Efendijev on lahkunud keskkonnakomisjoni liikme kohalt ja asunud kultuurikomisjoni liikme kohale.

Palun teeme kohaloleku kontrolli!

Kohaloleku kontroll

Kohalolijaks registreerus 93 Riigikogu liiget, puudub 8.

1. 14:03 Märgekirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seaduse eelnõu (518 SE) kolmas lugemine

14:03 Esimees Ene Ergma

Alustame tööd tänase päevakorraga. Päevakorra esimene punkt on põhiseaduskomisjoni algatatud märgekirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seaduse eelnõu 518 kolmas lugemine. Kas fraktsioonide volitatud esindajad soovivad läbirääkimisi pidada? Palun, kolleeg Neeme Suur Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni esindajana!

14:04 Neeme Suur

Proua juhataja! Eelnõu, mida me praegu hääletama asume, on samm rahvakogu ettepanekute suunas. Petitsiooniõigus ei olnud Eestis seni sisustatud, selle eelnõuga see mehhanism luuakse. Sotsiaaldemokraatidel on hea meel, et eelnõu menetlemisel arvestati meie ettepanekut, mille kohaselt petitsiooni esitajate esindaja kutsutakse igal juhul komisjoni oma ettepaneku kohta suulisi selgitusi andma. Õigus olla ära kuulatud on demokraatlikus ühiskonnas üks põhiõigustest. Tõsi ta on, eelnõusse jäi sisse Riigikogule esitatava märgekirja tuhande allkirja nõue. Meie ettepaneku kohaselt oleks petitsiooni esitamiseks piisanud 500 toetusallkirjast. Tõsi ta on, eelnõusse jäi ka ebameeldiv lisaklausel, mis annab kodanike vastuvõttu korraldavale ametnikule õiguse otsustada, kas suuliselt pöörduja õigust olla ära kuulatud ilmselgelt kuritarvitab või mitte. Endiselt on üleval kahtlus, kas selline säte ei anna alust ametnike omavoli suurenemiseks. Kuna aga põhimõtteliselt on tegemist võimaluse loomisega petitsioone esitada ja rahvakogu vaimust kantud eelnõuga, siis sotsiaaldemokraadid hääletavad eelnõu poolt. Kui eelnõu seadusena rakendamisel ilmneb siiski kirjeldatud asjaoludest tulenevaid probleeme, siis peame vajalikuks loodavat regulatsiooni edaspidi korrigeerida. Aitäh!

14:04 Esimees Ene Ergma

Suur tänu, kolleeg Neeme Suur! Rohkem kõnesoove ei ole, lõpetan läbirääkimised. Me võime minna lõpphääletuse juurde. Kolleegid, tundub, et enamik Riigikogu liikmetest on saalis. Kuna selle seaduse vastuvõtmine nõuab Riigikogu koosseisu häälteenamust, siis palun teeme kohaloleku kontrolli! Vabandust, ma katkestan kohaloleku kontrolli! Kolleeg Kaia Iva, millised on probleemid? (Kaija Iva: "Ei ole probleeme.") Ei ole probleeme. Veel kord, palun, teeme kohaloleku kontrolli!

Kohaloleku kontroll

Kohalolijaks registreerus 92 Riigikogu liiget, puudub 9.

Hea Riigikogu, panen lõpphääletusele põhiseaduskomisjoni algatatud märgekirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seaduse eelnõu 518. Palun hääletada!

Hääletustulemused

Poolt hääletas 92 Riigikogu liiget, vastuolijaid ega erapooletuid ei ole. Eelnõu on seadusena vastu võetud.

2. 14:08 Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (521 SE) teine lugemine

14:08 Esimees Ene Ergma

Algab Vabariigi Valitsuse algatatud tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu 521 teine lugemine. Ma palun ettekandeks kõnepulti sotsiaalkomisjoni esimehe Margus Tsahkna!

14:08 Margus Tsahkna

Lugupeetud proua esimees! Hea Riigikogu! Vabariigi Valitsuse 4. novembril m.a algatatud tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu 521 esimene lugemine lõpetati 15. jaanuaril s.a. Muudatusettepaneku eelnõu kohta esitas Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon. Samamoodi esitasid arvamusi ja ettepanekuid eelnõu kohta sotsiaalkomisjonile Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Teenusmajanduse Koda ja Eesti Ametiühingute Keskliit. Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsiosakond koostas arvamuse Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja Teenusmajanduse Koja pöördumise kohta.

Sotsiaalkomisjon valmistas tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu teist lugemist ette neljal istungil: 11. ja 18. veebruaril ning 10. ja 11. märtsil. Räägin menetlusest lühidalt. Kaubandus-tööstuskoja kirjas tehti ettepanek jätta eelnõust välja § 1 punktid 5 ja 6, mis näevad ette, et töötuna ei võetaks arvele äriühingu juhti ega mittetulundusühingus või sihtasutuses väikese tasu eest töötavat inimest. Nende arvates ei ole põhjendatud, et töötuna ei võeta arvele isikut, kes on juhatuse liige. Samuti võib see nende meelest avaldada negatiivset mõju ettevõtlusaktiivsusele.

Teenusmajanduse Koda väljendas seisukohta, et muudatus, mille kohaselt äriühingu liige ei saa edaspidi ennast töötuna arvele võtta, sõltumata sellest, kas ta saab töö eest tasu või mitte, on põhiseadusega vastuolus. Kooskõla põhiseadusega on Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsiosakond põhjalikult analüüsinud ning leidnud, et vastuolu põhiseadusega puudub.

Ametiühingute keskliit ei toeta eelnõuga kavandatavat muudatust, mille kohaselt ei võeta enam töötuna arvele mittetulundusühingu või sihtasutuse juhtimis- ja kontrollorgani liiget, kes saab oma ülesannete täitmise eest tasu, mis on väiksem kui pool kehtivast töötasu alammäärast. Pöördumises tehakse ettepanek jätta eelnõust välja § 1 punktid 5 ja 6.

Sotsiaalministeeriumi väidatel lähtuti eelnõus sätestatud muudatuste kavandamisel sellest, mis on töötamine, ega leitud põhjendust sellele, miks mittetulundusühingute ja sihtasutuste juhtimis- ja kontrollorganite liikmed peaksid olema teiste töötajatega võrreldes eelisseisus. Kui inimene töötab mittetulundusühingus väikese tasu eest, siis ta ei ole ilma tööta. Selline oli ministeeriumi seisukoht. Analoogselt ei ole töötu see inimene, kes töötab mõne muu juriidilise isiku heaks osalise tööajaga ja saab väikest tasu. Töötajaid tuleb kohelda võrdselt. Mittetulundusühingu ja sihtasutuse töötaja ei ole ka siis töötu, kui ta saab väiksemat töötasu kui pool töötasu alammäärast. Eelnõus on nähtud ette erand, mille kohaselt töötuna võetakse arvele mittetulundusühingu või sihtasutuse juhtimis- või kontrollorgani liige, kui ta ei saa selle eest tasu. Erand on tehtud lähtudes vajadusest võimaldada ka töötuna arvel oleku ajal vabatahtlikkuse alusel (ilma tasuta) tegutseda mittetulundusühingu eesmärkide täitmise nimel.

Muudatusettepanekuid oli kolm. Esimese muudatusettepaneku oli esitanud Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, komisjon seda ei toetanud. Selle ettepaneku kohaselt tuleks maksta tööandjale palgatoetust, kui ta võtab tööle töötu, kes on 16–24-aastane ja olnud töötuna arvel vähemalt kolm kuud järjest. Kehtiva seaduse ja eelnõu kohaselt makstakse tööandjale palgatoetust, kui ta võtab tööle töötu, kes on 16–24-aastane ja olnud töötuna arvel vähemalt kuus kuud järjest. Komisjon ei toetanud seda ettepanekut, nagu ma juba ütlesin. Ministeeriumi arvamus on öeldud, et uuringute põhjal soodustab palgatoetuse maksmine tööandjale töötaja tööolul püsimist vaid juhul, kui sellega kaasneb töötaja oskuste parandamine, st see on kombineeritud koolitusega. Sotsiaalministeerium valmistab ette noortegarantii meetmeid, mille kohaselt makstakse palgatoetust soodsamatel tingimustel, kui tööturuteenuste ja -toetuste seadus ette näeb. Noortegarantii kohaselt makstakse palgatoetust tööandjale, kes võtab vähemalt kaheks aastaks tööle noore töötava vanuses 17–29 aastat, kes on olnud töötuna arvel vähemalt neli kuud ning kellel puudub töökogemus ja erialane haridus. Palgatoetust makstakse kuni 12 kuud. Tööandjale, kes korraldab noorele töötajale koolituse, hüvitatakse kahe aasta jooksul osa koolituskulusid. Need on noortele mõeldud ja noortegarantii raames tehtavad muudatused.

Muudatusettepanekud nr 2 ja 3 on seotud tehniliste lahendustega ja ka seaduse jõustumise tähtajaga. Muudatused on siin vajalikud, kuna selle seaduseelnõu menetlemine on kestnud päris pikka aega. Head Riigikogu liikmed! 11. märtsil toimus sotsiaalkomisjoni koosolek, kus me seda teemat arutasime. Kuna meil on veel sisulisi muudatusettepanekuid, mida sotsiaalkomisjon põhimõtteliselt aktsepteerib, siis me teeme täna ettepaneku teine lugemine katkestada. See otsus tehti konsensuse alusel. Kui meie plaanid ilusasti täide lähevad, siis jätkub eelnõu teine lugemine siin järgmisel nädalal. Komisjon otsustas määrata uueks muudatusettepanekute esitamise tähtajaks 13. märtsi kell 17.15. Kui teil on veel ettepanekuid selle eelnõu kohta, siis te saate need esitada ja komisjon kindlasti arutab neid. Aitäh!

14:14 Esimees Ene Ergma

Suur tänu, kolleeg Margus Tsahkna! Küsimus on kolleeg Urbo Vaarmannil.

14:15 Urbo Vaarmann

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Lugupeetud komisjoni ettekandja! Kas te arutasite ka seda, et kui ettevõtja lõpetab oma tegevuse ja peaks ennast töbörsil arvele võtma, siis kui kaua kestab see aeg, mis läheb firma likvideerimiseks, ehk see aeg, kui ta tegelikult ei saa ennast arvele võtta?

14:15 Margus Tsahkna

Aitäh! Tõepoolest, ka ettevõtjate organisatsioonid juhtisid tähelepanu sellele, et ettevõtte likvideerimine võtab aega. Kuid see seaduseelnõu käsitleb juhatuse liikmeks olemist. Selle staatuse muutmine ei ole otseselt seotud ettevõtte likvideerimisega, vaid küsimus on selles, kas inimene on juhatuse liikmena tööl või mitte, kas ta on juhatuse liige või mitte. Seaduse järgi on niimoodi, et kui ta on juhatuse liige, siis ta töötuna ennast arvele võtta ei saa, kui ta juhatuse liige enam ei ole, siis ei takista mitte miski teda töötuna arvele võtmast.

14:15 Esimees Ene Ergma

Palun, kolleeg Urbo Vaarmann, teine küsimus!

14:16 Urbo Vaarmann

Aitäh! Siit tekib küsimus, kuidas on võimalik omada ettevõtet, kus ei ole juhatuse liiget. Ma arvan, et Eestis on pooltes või rohkemates ettevõtetes omanik ja juhatuse liige üks ja seesama isik. Firma ei tohi jääda ilma juhatuse liikmeta. Sisuliselt tekib seis, kus ei ole ikkagi võimalik börsile minna.

14:16 Margus Tsahkna

Ma ei saanud hästi aru. Kas te pidasite silmas töbörsi? Okei. Tööd otsida on ikkagi võimalik. Teistpidi võttes on ettevõtluse eesmärk teenida tulu. Loodetavasti on see inimene juhatuse liikmena saanud juba varem töötasu. See olukord on selline. Ma avan korraks selle vaidluse, mis toimus sotsiaalkomisjonis. Ettevõtjate organisatsioonide arusaamad on väga mõistetavad. Ettevõtjatel on üks filosoofia: kõikvõimalikud toetused (töötü abiraha; töötuskindlustusmaksest laekunud toetused, mida on võimalik saada ennast töötuna arvele võttes, kui varem on teatud aeg töötuskindlustusmaksid tasutud; ettevõtlustoetused, nt ettevõtluse alustamise toetus või mis tahes) on selle järgi kõik ettevõtlust toetavad meetmed, nii me saime aru. Mida peab riik tegema? Ta peab selgelt eristama, et ühed meetmed on seotud töötuks jäämisega ja tööturumeetmetega ning teised meetmed on ettevõtlusmeetmed. Töötuna käsitletakse inimesi, kes ongi töötud ja kes ei saa tasu. Seda tähendab selle joone tõmbamine siin. Erand on seotud just mittetulundusühingutega, see puudutab vabatahtlikku tööd. See informatsioon võiks muidugi minna ka majanduskomisjonile ja nendele komisjonidele, kes tegelevad otseselt ettevõtlusega. Mõned ettevõtluse arendamise ja toetustega seotud teemad on seni omavahel kuidagi seotud olnud. Töötute toetamine ei ole tegelikult ettevõtluse arendamise teema, aga need teemad on natuke segamini läinud. Ma arvan, et kolleeg Urbo Vaarmann küsis õige küsimuse. Mis siis sel hetkel sellest inimesest saab? Meile on Reformierakonna fraktsioonilt laekunud ettepanek, osaliselt sellepärast me selle arutelu siin täna katkestamegi. See näeb ette, et kui alustav ettevõtja on saanud kasutada tööturumeetmeid, ta on saanud ettevõtluse alustamise toetust, siis kuni kolm kuud saaks see ettevõtlusega alustav isik olla ikkagi ka töötuna arvel, kuni ettevõtte käivitub. Me ei peaks talt kohe tuge ära võtma. Siin on võib-olla tegemist n-ö piiri peal mängimisega, aga ma isiklikult arvan, et selline muudatus võiks siia sisse tulla. Ka komisjon arutas eile seda teemat.

14:18 Esimees Ene Ergma

Rohkem küsimusi ei ole. Suur tänu, kolleeg Margus Tsahkna! Kas kolleegid soovivad läbirääkimisi pidada? Kõnesoove ei ole, läbirääkimisi ei avata. Nagu ettekandja ütles, seaduseelnõu kohta on tehtud kolm muudatusettepanekut. Esimese on esitanud Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, juhtivkomisjon on jätnud selle ettepaneku arvestamata. Teise ja kolmanda ettepaneku on esitanud sotsiaalkomisjon, st need on täielikult arvestatud. Kuna aga juhtivkomisjon on palunud eelnõu 521 teise lugemise katkestada, siis määrان eelnõu 521 muudatusettepanekute esitamise tähtajaks s.a 13. märtsi

kell 17.15.

Eelnõu 521 teine lugemine on katkestatud.

3. 14:20 Kriminaalmenetluse seadustiku, karistusregistri seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise seaduse, riigilõivuseaduse, riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse ning riigi õigusabi seaduse muutmise seaduse eelnõu (578 SE) esimene lugemine

14:20 Esimees Ene Ergma

Järgmine päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud kriminaalmenetluse seadustiku, karistusregistri seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise seaduse, riigilõivuseaduse, riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse ning riigi õigusabi seaduse muutmise seaduse eelnõu 578 esimene lugemine. Ettekandeks palun kõnetooli justiitsminister Hanno Pevkur! Ohoh, ta on juba siin!

14:20 Justiitsminister Hanno Pevkur

Austatud Riigikogu esimees! Head Riigikogu liikmed! Seaduseelnõu pealkiri on väga pikk. Riigikogu esimees luges selle ette, ma seda kordama ei hakka. Aga seda võin küll öelda, et tegemist on hea eelnõuga.

Seaduseelnõu peaesmärk on korrastada kriminaalmenetluse seadustiku osa, mis käsitleb rahvusvahelist koostööd kriminaalmenetluses. Seda on vaja täiendada rahvusvahelises koostöös tekkinud probleemide tõttu ja vajaduse tõttu muuta koostöö regulatsioon kohaldajatele selgemaks. Lisaks on meil kui Euroopa Liidu liikmel kohustus võtta Euroopa Liidus heakskiidetud õigusaktid üle Eesti õigusesse.

Eelnõuga võetakse üle kuus raamotsust, kaks direktiivi ja üks Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise kriminaalasjades vastastikuse õigusabi konventsiooni protokoll, mis reguleerib pangasaladusena käsitatavate andmete vahetamist liikmesriikide vahel.

Kõigepealt räägin raamotsusest konfiskeerimisotsuste suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta. Selle eesmärk on kehtestada eeskirjad, mille alusel liikmesriik tunnustab ja täidab oma territooriumil mõne teise liikmesriigi kriminaalasjades pädeva kohtu tehtud konfiskeerimisotsust. Teiseks võtame Eesti õigusesse üle raamotsuse tagaseljaotsuste vastastikuse tunnustamise kohta, mille eesmärk on kehtestada ühtsed reeglid tagaseljaotsuste vastastikuse tunnustamise ja jõustamise kohta. Ühtlasi tehakse muudatused varasemates vastastikuse tunnustamise raamotsustes. Tagaseljaotsuste tunnustamise regulatsioon oli varem erinev ning seda on vaja ühtlustada.

Kolmas raamotsus, mille üle võtame, on otsus tingimisi karistuste ja alternatiivsete mõjutusvahendite vastastikuse tunnustamise kohta. See raamotsus kehtestab eeskirja, mille kohaselt üks liikmesriik tunnustab teises liikmesriigis tehtud kohtuotsuseid ja vajaduse korral vangistuse tingimisi kohaldamata jätmist käsitlevaid otsuseid ning teeb kohtuotsuse alusel määratud tingimuslike meetmete või sellises kohtuotsuses sisalduvate alternatiivsete mõjutusvahendite järelevalvet. Raamotsust kohaldatakse üksnes kohtuotsuste ja vajaduse korral vangistuse tingimisi kohaldamata jätmist käsitlevate otsuste tunnustamise suhtes ning tingimuslike meetmete ja alternatiivsete mõjutusvahendite järelevalve eest vastutuse ülevõtmise suhtes.

Neljas raamotsus, mille üle võtame, on otsus Euroopa Liidu liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise teabe ja jälitusteabe vahetamise lihtsustamise kohta. Nagu nimetus ütleb, sätestab see raamotsus õiguslikud alused ja menetluse, kuidas vahetatakse teavet ja jälitusteavet Euroopa Liidu liikmesriikide pädevate asutuste vahel. Nähakse ette, et seaduses sätestatud ulatuses saavad teavet ja jälitustoiminguga kogutud teavet Euroopa Liidu liikmesriikide vahel vahetada jälitusasutused.

Liikmesriik võib esitada teisele liikmesriigile taotluse, saamaks teavet või jälitusteavet, mis on vajalik kuriteo avastamise, tõkestamise või kohtueelse menetluse läbiviimise eesmärgil.

Viiendaks võtame üle raamotsuse vangistuse vastastikuse tunnustamise kohta. Selle otsusega kehtestatakse eeskiri, mille kohaselt tuleb liikmesriigil tunnustada kohtuotsust ja viia mõistetud vanglakaristus täide, hõlbustamaks süüdimõistetud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni. Veendumaks, et karistuse täideviimine täidesaatvas riigis hõlbustab süüdimõistetud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni, peab väljaandjariigi pädev asutus võtma arvesse sellist üksikasja nagu isiku sidemed täidesaatva riigiga, kas ta peab seda perekondlike, keeleliste, kultuuriliste, sotsiaalsete ja majanduslike sidemetega paigaks

või on tal muud seosed täidesaatva riigiga.

Raamotsuse artikli 4 lõige 1 sätestab muu hulgas tingimused, mille alusel saab kohtuotsust tunnustamiseks ja täitmiseks teise liikmesriiki edastada. Kohtuotsust saab edastada süüdimõistetu kodakondsusjärgsele riigile, kus isik elab, või kodakondsusjärgsele liikmesriigile, kus isik ei ela, kuid kuhu isik saadetakse välja kohtuotsuses või kohtuotsusega seonduvas kohtu- või haldusotsuses sisalduva väljasaatmis- või piirile tagasisaatmise meetme alusel, või mis tahes liikmesriiki, mida ei ole nimetatud eelmistes punktides, kelle pädev asutus on nõus kohtuotsuse ja tunnustuse edastamisega sellesse liikmesriiki. Raamotsusest ei tulene kohustust võtta karistuse kandmiseks vastu isikuid, kes ei ole liikmesriigi kodanikud, kuid liikmesriikidele on antud selline võimalus eeltoodud artikli 4 lõike 1 punktiga c (minu nimetatud kolmas punkt). See tähendab, et see säte võimaldab valikuvabadust, liikmesriikidele antakse võimalus edastada kohtuotsus tunnustamiseks ja täitmiseks ka liikmesriiki, kus süüdimõistetu isik elab ja on seaduslikult elanud pidevalt vähemalt viis aastat ning tal on selles liikmesriigis alaline elamisõigus. Raamotsuse üks peamisi eesmärke on tagada süüdimõistetu tõhus ja edukas sotsiaalne rehabiliteerimine vangistuse kandmise ajal ning ka pärast seda.

Kuues raamotsus, mille üle võtame, on raamotsus kriminaalasjades tehtava politsei- ja õiguslase koostöö raames töödeldavate isikuandmete kaitse kohta. Raamotsust kohaldatakse üksnes selliste andmete suhtes, mis on saadud riikidevahelise andmevahetuse käigus kriminaalmenetluselase koostöö raames. Raamotsuse eesmärk on tagada, et riikidevahelises andmevahetuses saadud isikuandmeid kaitstakse kõrgel tasemel peale andmeid edastanud riigi ka vastuvõtvas riigis. Niipalju raamotsustest. Nagu alguses ütlesin, võtame üle ka kaks direktiivi. Esimene puudutab Euroopa lähenemiskeeldu reguleerivat direktiivi. Selle direktiivi eesmärk on tagada inimeste elu ja tervise kaitse kogu Euroopa Liidu territooriumil ning selle kohaselt tunnustab üks Euroopa Liidu liikmesriik teise Euroopa Liidu liikmesriigi poolt kriminaalmenetluse käigus tehtud otsust lähenemiskeeldu kohaldamise kohta. Direktiivi kohaselt kohustub üks liikmesriik täitma teises liikmesriigis kohaldatud lähenemiskeelduotsust ning rakendama ohustatud isiku kaitseks oma riigis kehtivaid süsteeme.

Teine direktiiv, mille üle võtame, käsitleb õigust saada kriminaalmenetlusest teavet. Direktiivi eesmärk on kehtestada kahtlustatava ja süüdistatava õiguste miinimumreeglid informatsiooni saamisel kriminaalmenetluses. Direktiiv näeb ette tingimused, millal isikule tuleb anda teavet tema vastu esitatud kahtlustuse või süüdistuse sisu kohta, samuti see, millal ja kui suures ulatuses on tal õigus tutvuda kriminaaltoimikus sisalduvate materjalidega.

Lisaks võetakse eelnõuga üle Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise kriminaalasjades vastastikuse õigusabi konventsiooni protokoll, mis reguleerib pangasaladusena käsitatavate andmete vahetamist liikmesriikide vahel. Selle protokolliga eesmärk on näha ette õiguslik alus ja tingimused, vahetamiseks liikmesriikide vahel pangasaladusena käsitatavaid andmeid. Protokolliga kohaselt on iga liikmesriik kohustatud võtma meetmeid ning nägema ette menetlused, mis võimaldavad teisest liikmesriigist tulnud päringu korral sellele liikmesriigile edastada teavet selle kohta, kas küsitud füüsilisel või juriidilisel isikul on pangaarve või kontroll pangaarve üle liikmesriigi territooriumil asuvas pangas, ning detailsed andmed tuvastatud pangaarvete kohta.

Ettepanek on korrastada ka kriminaalmenetluse seadustiku 19. peatüki struktuuri ning lahendada mitmed praktikas tekkinud probleemid ja kaotada kitsaskohad. Muu hulgas muudetakse tulenevalt seaduse praktilisel kohaldamisel esilekerkinud puudustest ja raskustest kriminaalmenetluse seadustiku järgmisi sätteid. Esiteks täpsustatakse kaitsja ja asenduskaitsja määramist. Teiseks täpsustatakse konfiskeeritud ja arestitud vara säilitamise regulatsiooni. Kolmandaks muudetakse paindlikumaks ning laiendatakse lepitusmenetluse regulatsiooni. Neljandaks täpsustatakse regulatsiooni koopiade eest võetavate riigilõivude ja tasude kohta.

Eelnõuga oli plaanis täpsustada ka avalikustatavas kohtulahendis isikuandmete avaldamise regulatsiooni. Ettepaneku kohaselt oleks kohtulahendis süüdimõistetu nimi edaspidi asendatud initsiaalidega, kusjuures initsiaalidega ei oleks asendatud raskemate kuritegude, näiteks mõrva, inimsuse või rahvusvahelise julgeoleku vastase kuriteo, inimkaubanduse, seksuaalkuriteo, narkokuriteo, riigivastase või ametialase kuriteo eest süüdimõistetu isiku nime. Kuigi nimetatud muudatus on oluline osa isikute põhiõiguste tagamisest ja tugevamast isikuandmete kaitsest ning selle vajadusele on korduvalt juhtunud tähelepanu õiguskantsler, teen siin ja praegu ettepaneku nimetatud muudatus seaduseelnõust välja võtta. Kutsun lähiajal kokku täna avalduse teinud ajalehtede liidu esindajad, õiguskantsleri ja teised asjasse puutuvad isikud, et inimeste põhiõiguste kaitse ja avaliku huvi tasakaalupunkt veel kord läbi arutada.

Lugupeetud Riigikogu liikmed! Eelnõu põhisisu on teile avatud. Ma toetan õiguskomisjoni ettepanekut esimene lugemine lõpetada. Aitäh!

14:28 Esimees Ene Ergma

Suur tänu, härra minister! Küsimus on kolleeg Marika Tuus-Laulil.

14:30 Marika Tuus-Laul

Aitäh! Härra minister, te nimetasite ajalehtede liitu. Te praegu ei andnud vastust, miks me tahame kurjategijate nimed initsiaalidega asendada. Kuidas te neile vastaksite? Te rääkisite, et raskete kuritegude puhul nimed avalikustatakse. Aga kas ka näiteks väljapressijate, varaste ja tapjate õiged nimed ei tuleks kirja panna? Ajalehtedes ju avalikustatakse neid lugusid ja siis saaks rahvas teada, kes selliseid tegusid toime pannud on.

14:31 Justiitsminister Hanno Pevkur

Aitäh küsimuse eest! Hea meelega selgitan siit puldist seda teile veel. Kehtiv õigus ehk karistusregistri seaduse § 28 näeb ette, et pärast isiku karistusandmete kustutamist registrist asendatakse avalikustatud kohtulahendites või muudes registrisse kandmise aluseks olnud ametnike avalikustatud otsustes isiku nimi initsiaalide või tähemärgiga. Isiku nime ei asendata, kui isik on süüdi mõistetud karistusseadustiku teatud paragrahvide alusel. Laias laastus on tegemist raskemate kuritegudega, mille kohta ma mõne näite ka tõin. Ajalehtede liit räägib oma tänases avalduses sellest, et inimesel peab olema õigus teada, kes on tema äripartner või üüriline. Ma olen sellega igati nõus, loomulikult on see nii. See õigus ja võimalus on nii kehtiva õiguse kui ka muudatusettepaneku kohaselt olemas. Nagu ma ütlesin, ma olen valmis seda teemat edasi arutama. Seetõttu teengi õiguskomisjonile ettepaneku praegu see osa seaduseelnõust välja jätta. Aga kindlasti tuleb leida tasakaalupunkt. Õiguskantsler on korduvalt pöördunud sel teemal Justiitsministeeriumi poole ja on ka avalikkuse ees rõhutanud, et isikuandmete kaitse peab olema tagatud. Kui me vaatame, kas isikul on õigus kohtulahendite kohta päringuid teha, siis vastus on jah. Ka tulevikus, sõltumata sellest, milline on regulatsioon, jääb karistusregister avalikuks. Karistusregistris saab igaüks päringuid teha, selles osas on ajalehtede liidu avaldus ebatäpne. Kindlasti saab igaüks, kes soovib saada infot selle kohta, kas tema naaber on kriminaalkorras karistatud või mitte, sellise päringu teha. Kohtulahendid jäävad avalikuks, kuigi ajalehtede liit oma avalduses väitis vastupidist. Samamoodi on aga vaja tagada isikute põhiõigused. Kui isik on süüdi mõistetud ja ta on oma karistuse ära kandnud, siis on tal õigus eeldada, et tema karistusandmed on kustunud. Guugeldades ei peaks nägema kohtulahendit, kui inimene on näiteks 13 aastat tagasi ühe moosipurgi vargusega vahele jäänud. Tuleb leida mõistlik tasakaalupunkt. Eelnõus on pakutud üks võimalus, aga ma olen valmis seda teemat edasi arutama. Eelkõige ootan ma õiguskantsleri arvamust. Koos ajalehtede liiduga tuleb leida selline tasakaalupunkt, et isikuandmed ja isikute põhiõigused oleksid kaitstud, aga samas oleks tagatud ka ajakirjandusvabadus.

14:32 Esimees Ene Ergma

Palun, kolleeg Valeri Korb!

14:34 Valeri Korb

Aitäh! Lugupeetud härra minister! Seaduseelnõu korrastab koostööd rahvusvahelises kriminaalmenetluses. Kas liikmesriikides on need asjad edasi liikunud või oleme meie jälle esimesed?

14:34 Justiitsminister Hanno Pevkur

Aitäh! Kindlasti ei ole me esimesed. Ma mainisin mitut raamotsust ja kahte direktiivi. Mitmed liikmesriigid on need üle võtnud. Rahvusvaheline kriminaalkoostöö saab olla edukas ainult siis, kui liikmesriigid omavahel infot vahetavad. Vaatame toimepandud rahvusvahelisi kuritegusid ning politsei koostööd või justiitsalast koostööd prokuratuuri valdkonnas. Need raamotsused ongi vajalikud selleks, et seda tõhusamalt teha. Kui näiteks varastatud auto liigub läbi mitme liikmesriigi, siis on vaja jälitusinfot vahetada. Eriti majanduskuritegude ja küberkuritegude puhul on rahvusvahelise koostöö

vajadus üha ilmsem. Olukorras, kus Euroopa Liidus on teenuste ja isikute vaba liikumine, rahvusvaheline koostöö igal juhul tugevneb. Selle üks näide on Euroopa Komisjoni algatus Euroopa prokuratuuri loomiseks.

14:34 Esimees Ene Ergma

Rohkem küsimusi ei ole. Suur tänu, härra minister! Palun ettekandeks kõnepulti õiguskomisjoni aseesimehe Kalle Laaneti!

14:35 Kalle Laanet

Austatud esimees! Head kolleegid! Õiguskomisjon arutas seda eelnõu enne esimest lugemist kahel korral. Esimest korda tegime seda esmaspäeval, 27. jaanuaril 2014. Komisjoni istungil osalesid justiitsminister Hanno Pevkur, ministri nõunik Madis Timpson, rahvusvahelise justiitskoostöö talituse nõunik Imbi Markus ning karistusõiguse ja menetluse talituse nõunik Markko Künnapu. Jõuti seisukohale, et see eelnõu tuleks võtta täna täiskogu päevakorda. See oli konsensuslik otsus. Tehti ettepanek esimene lugemine lõpetada (ka see otsus tehti üksmeelselt) ja määrata ettekandjaks Kalle Laanet.

Teisel korral arutati eelnõu sisulisemalt. See toimus teisipäeval, 11. märtsil. Sellest istungist võtsid osa Markko Künnapu ja Imbi Markus Justiitsministeeriumist ning Riigikogu Keskerakonna fraktsiooni nõunik Kätlin Joala, lisaks osalesid loomulikult õiguskomisjoni liikmed. Kuna minister juba andis üsna põhjaliku ülevaate seaduseelnõu eesmärkidest, siis mina kajastan natuke neid meeolusid, mis 11. märtsil komisjonis olid, ja küsimusi, mida esitati.

Härra Künnapu kandis meile pidulikult ette, et 10% sellest eelnõust käsitleb riigisisest õigust ja 90% rahvusvahelist kriminaalkoostööd. Riigisisese õiguse teemadest olid kõne all kahtlustatava või süüdistatava ja tema esindaja tutvumine kohtutoimiku materjalidega. Eesmärk on luua neile suuremaid õigusi. Käsitleti ka kaitseõiguse uusi aspekte. Kõige olulisema küsimusena oli laual just nimelt see § 408¹, mis käsitleb jõustunud kohtulahendites nimede asendamist initsiaalidega. Suur õnn ja rõõm oli kuulda, et minister on jõudnud seisukohale, et see tuleks eelnõust praegu välja võtta ja seda kõpitseda sellel moel, et see rahuldaks kõiki osapooli. Võib-olla oleks tõesti mõistlik leida infotehnoloogiline lahendus, et ei oleks vaja käsitsi kohtuotsuseid läbi töötada. Õiguskomisjonis arutati tol päeval ka seda, et kui karistusregistris maksab praegu päring neli eurot, siis võib-olla võiks see olla tasuta. Need on kõik aruteluteemad. Eelkõige ootame seda, millise lahendi pakub Justiitsministeerium.

Mida otsustati? Osa otsuseid tehti juba varem, aga teisipäeval, 11. märtsil, otsustati teha ettepanek määrata muudatusettepanekute esitamise tähtajaks 26. märts kell 17. See otsus oli ka üksmeelne. Põhimõtteliselt on see kõik.

14:38 Esimees Ene Ergma

Suur tänu, kolleeg Kalle Laanet! Küsimus on kolleeg Lembit Kaljuveel.

14:39 Lembit Kaljuvee

Aitäh, proua esimees! Hea ettekandja! Rääkisid, et päring maksab neli eurot. Mille alusel see neli eurot selleks tasuks määratud on? Meil kehtib kord, et riigi teenused peavad olema kulupõhised. Sina rääkisid nüüd sellest, et õigem oleks üldse mitte raha võtta. Põhimõtteliselt peaks see teenus olema ikkagi kulupõhine.

14:39 Kalle Laanet

Aitäh küsimuse eest! Ka see oli meil arutlusel, kui palju see riigilõiv neli eurot riigikassasse raha sisse toob. Härra Künnapu väga täpset arvu ei osanud öelda, kuid ta arvas, et mõni tuhat eurot. Riigieelarvele see kindlasti suurt mõju ei avalda. Eks tuleb mõelda ja vaadata, kuidas seda õiguslikult lahendada, juhul kui seda teed minnakse.

14:40 Esimees Ene Ergma

Rohkem küsimusi ei ole. Suur tänu, kolleeg Kalle Laanet! Kas fraktsioonide volitatud esindajad soovivad läbirääkimisi pidada? Tundub, et jah. Kolleeg Marika Tuus-Laul Keskerakonna fraktsiooni esindajana.

14:40 Marika Tuus-Laul

Head kolleegid! Meil on saanud peaaegu reegliks, et alati, kui me võtame üle mõne Euroopa Liidu direktiivi või raamotsuse, siis peidame sinna eelnõusse ära ka mingi Eesti riigi varjatud probleemi, mille lahendamisega hakkama ei saada. Direktiivi või raamotsuse ülevõtmise varjus muudetakse seadust ja tehakse jällegi kobareelnõu. Nii ka seekord. Koos sellega, et oleme üle võtmas rahvusvahelise koostöö plokki kriminaalõiguse valdkonnas, hakkame lahendama koduseid probleeme, millega valitsus hakkama ei ole saanud.

Nii tahetakse selle eelnõuga teha võimalikuks, et enne kohtulahendi avalikustamist asendatakse süüdistatava nimi initsiaalide või tähemärgiga, välja arvatud eriti raskete kuritegude puhul (nimetatud on nt riigivastast kuritegu, inimkaubandust, narkokuritegu ja mõrva). Samas jäetakse lubamatult salastatuks tapjate, väljapressijate, varaste ja paljude teiste kurjategijate nimed. Nii ei saa enam isegi mõne kahtlase teenuseosutaja või üürilise tausta lihtsalt kontrollida. Selleks et seda teha, tuleb teha tasuline päring karistusregistris, üks päring maksab neli eurot.

Me saame väga hästi aru ajalehtede liidu pahameelest ja nende tänasest pöördumisest justiitsminister Hanno Pevkuri poole, kus muu hulgas öeldakse, et selle muudatusega muudetakse Eestis kohtulahendite avalikustamise traditsiooni ning Eesti riik muutub läbipaistmatumaks ja kinnisemaks. Keskerakonna fraktsioon ei pea õigeks, et raskemaks muutub kuritegude sisu meedias avalikustada, mille tagajärjel jäävad tähelepanuta kogukonnas toimuvad olulised protsessid. Pealegi tehakse seda taas kord Euroopa Liidu õigusaktide ülevõtmise kontekstis.

Teine küsimus puudutab muidugi perioodi, millal on tegelikult vaja initsiaalide kasutada. Põhimõte "õigus olla unustatud" hakkab kehtima siis, kui kohtuotsus on aegunud, mitte enne seda, kuid meil ei taheta seda arvestada. Eesti riik ei suuda infotehnoloogiaajastul tagada otsingumootorites ja teistes serverites asuvates aegunud kohtuotsustes nimede initsiaalidega asendamist, mida seadus ju praegugi ette näeb. Ettekäändeks tuuakse, et asendamine on väga töömahukas, nagu ka komisjonis juttu oli. Me ei pea õigeks, et seetõttu tahetakse muuta seadust, tehes Eesti elu läbipaistmatumaks. Aitäh!

14:42 Esimees Ene Ergma

Suur tänu, kolleeg Marika Tuus-Laul! Palun kõnepulti kolleeg Andres Anvelt Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni esindajana!

14:43 Andres Anvelt

Proua juhataja! Head kolleegid! Lugupeetud justiitsminister! Ma ei saanud jätta sõna võtmata, kuna olen selleks väikseks sõnavõtuks ka valmistunud. Aga mind tabas justiitsministri sõnavõttu kuulates meeldiv üllatus, sest ta võttis eelnõust välja, ütleme niimoodi, vaidlusaluse punkti.

Tahan öelda, et see seaduseelnõu üldisemalt, selle kõik teised punktid on meile väga vajalikud. Seda mitte ainult sellepärast, et Euroopa neid nõuab, vaid ka sellepärast, et need aitavad kaitsta Eesti elanikke juhul, kui nad on jäänud rahvusvahelise kriminaalmenetluse hammasrataste vahele. Seda on aeg-ajalt juhtunud. Tasub meelde tuletada aastapäevad tagasi eetris olnud saadet "Pealtnägija". Seal me nägime, et alles peale pikka kannatuste rada sai kodanik tõestatud, et asjaolud ei olnud päris sellised, nagu esmases rahvusvahelises vahistamismääruses kirja oli pandud. Nii et kui kokku võtta, siis võib öelda, et seaduseelnõu teiste punktide eesmärk on peale selle, et aidata meie õiguskaitseorganeid, ka see, et kaitsta meie kodanikke keeruliste rahvusvaheliste kriminaalmenetluste hammasrataste vahele jäämise eest.

Küll aga tõesti tekitas see punkt, millele juhtisid tähelepanu ajakirjanikud, ka minus väga palju ebalust. Kes on kindlaks määranud, milliseid kurjategijaid me sisuliselt kaitseme ja milliseid mitte? Jah, sõjakuriteod, mõrvad, inimkaubandus, kindlasti ka korruptsioon, õigusmõistjatele suunatud kuriteokoosseisud, rahapesu – need on tõesti rasked kuriteod. Kuid enamasti me puutume igapäevases elus kokku varavastaste kuritegudega ja kõige lihtsamate vägivallakuritegudega. Me näeme statistikast, et suureneb perevägivalla juhtumite arv. Ka nende toimepanijate nimed oleksid muudatuse kohaselt jäänud initsiaalide taha peidetuks, kuid need teod vajavad, vastupidi, rohkem avalikustamist, et näidata seda, mis Eesti ühiskonnas toimub, ja võidelda sellise teguviisiga ka ilma karistuspoliitikata. Meedia, nagu me teame, tihtipeale ka ju harib ühiskonda, selgitab, mis on hea ja mis on halb. Eriti käib see perevägivalla kohta. Nii et mul on hea meel justiitsministri ettepaneku üle.

Meil oli kavas täna selle eelnõu menetlemist mitte kuidagi segada ja täiendada seda

muudatusettepanekutega enne teist lugemist. Aga nüüd ma loodan, et see küsimus lahendatakse

erakondadeülelset ja me kõik koos leiame hea lahenduse, et kurjategija mäletaks kuni oma karistuse kustumiseni, et ta on kurjategija. Pole midagi teha, kui tal oli julgust see tegu toime panna, siis peab tal olema ka julgust ära oodata teatud aeg, mis on seaduses ette nähtud. Inimesed peaksid teadma, milliseid ohte meie ümber võib igapäevases elus olla ja kes endast millist ohtu kujutab. Ka õiguskomisjonis arutati, et me ju räägime meie e-riigis sisuliselt infotehnoloogilisest probleemist. Meil on praegu karistusregister ja kohtulahendite register eri kohtades, kuigi need registrid on ühe ministeeriumiga seotud. Küsimus on ju lihtsalt rahas ja võimalustes need kaks registrit ühendada. Kui inimese nimi kaob karistusregistrist, siis peaks see kaduma ka kohtulahendite registrist või vahetuma seal initsiaalide vastu. E-riigis on kõik võimalik, peaasi, et oleks tahet. Ei tohi juhtuda niimoodi, et kui me selle "e" sealt eest ära võtame, siis kukub riik kokku. Aitäh!

14:48 Esimees Ene Ergma

Aitäh, kolleeg Andres Anvelt! Rohkem kõnesoove ei ole, lõpetan läbirääkimised. Määrán eelnõu 578 muudatusettepanekute esitamise tähtajaks s.a 26. märtsi kell 17. Eelnõu 578 esimene lugemine on lõpetatud.

4. 14:48 Maksuasjades vastastikuse haldusabi konventsiooni ratifitseerimise seaduse eelnõu (589 SE) esimene lugemine

14:48 Esimees Ene Ergma

Viimane päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud maksuasjades vastastikuse haldusabi konventsiooni ratifitseerimise seaduse eelnõu 589 esimene lugemine. Ettekandeks palun kõnepulti rahandusminister Jürgen Ligi!

14:49 Rahandusminister Jürgen Ligi

Austatud juhataja! Austatud Riigikogu liikmed! Maksuasjades vastastikuse haldusabi konventsiooni tekst on välja töötatud Euroopa Nõukogu ja OECD koostöös ning see avati Euroopa Nõukogu ja OECD liikmesriikidele allkirjastamiseks 25. jaanuaril 1988. Eesti allkirjastas selle 2010. aasta protokolliga muudetud konventsiooni 29. mail 2013. aastal Pariisis. Konventsiooni eesmärk on edendada rahvusvahelist koostööd maksualase teabe vahetamisel ja maksunõuete sissenõudmisel. Konventsioon sätestab halduskoostöö vormid, mille abil saavad riigid tõhusamalt makse määrata ja koguda ning võidelda maksude tasumisest kõrvalehoidmise vastu. Eesti vahetab maksualast teavet ka topeltnmaksustamise vältimise lepingute ning Euroopa Liidu direktiivide alusel. Konventsioon annab täiendava õigusliku aluse halduskoostööks riikidega, kellega Eesti ei ole sõlminud maksulepingut või kes ei ole Euroopa Liidu liikmesriigid. Eestis vahetab teavet ja osutab haldusabi Maksu- ja Tolliamet. Konventsioon sätestab järgmised haldusabi liigid. Esiteks, teabevahetus. Maksuhaldurid vahetavad teavet taotluse alusel automaatselt või omaalgatuslikult. Samuti võimaldab konventsioon teha üheaegseid maksukontrolle ning viibida teise riigi nõusolekul sealse maksukontrolli juures. Teiseks, abi maksunõuete sissenõudmisel. Sellega võtab riik kohustuse teise riigi eest maksunõuded sisse nõuda, nii nagu oleksid need tema enda nõuded. Kolmandaks, dokumentide kättetoimetamine. Eesti puhul kohaldub konventsioon seitsmele riiklikule maksule ning kohustusliku kogumispensioni maksele ja töötuskindlustusmaksule. Tollimaksule konventsiooni ei kohaldata. Eesti soovib piirata konventsiooni ulatust ning kavatab teha reservatsiooni. Nimelt, Eesti ei kohalda konventsiooni kohaliku omavalitsuse kehtestatud maksudele, selleks et vähendada maksuhalduri halduskoormust. Nendel maksudel ei ole suurt fiskaalset mõju. Täna tähelepanu eest!

14:50 Esimees Ene Ergma

Suur tänu, lugupeetud minister! Küsimusi ei ole. Palun ettekandeks kõnepulti rahanduskomisjoni aseesimehe Rannar Vassiljevi!

14:51 Rannar Vassiljev

Head kolleegid! Ma täna harukordse võimaluse eest seda põnevat teemat põhjalikumalt lahata ja kõike seda, mida me komisjonis arutasime, jagada kõigi teiega, kes te siin saalis olete! Rahandusminister

andis väga põhjaliku, võiks isegi öelda, et ammendava ülevaate selle konventsiooni ratifitseerimise seaduse eelnõust. Eelnõu iseenesest on üsna paks, aga rahandusministri ülevaade võttis selle väga kenasti kokku. Aja kokkuhoiu huvides ma sellel pikemalt ei peatu. Lähen kohe selle juurde, millised olid huvitavad teemad, mida rahanduskomisjon oma koosolekul arutas.

Põhiline mure oli seotud reservatsiooniga. Nimelt jätab Eesti konventsiooni kohaldamisalast välja kohalikud maksud. Põhjendus oli see, et meil on kohalike makse väga piiratud hulgal ja nende osatähtsus nii omavalitsuste eelarvetes kui ka kogu avaliku sektori tulubaasis on üsna pisike. Seetõttu jätame need maksud siit välja ehk vastastikuse haldusabi korras seda infot ei vahetata. Sellest tulenevalt tekkis küsimus, et kui me seda teeme, kas me ei võta sellega endalt ära ka mingeid õigusi ja kas õiguste loovutamine on mõistlik. Jõuti arusaamale, et kohalike maksude puhul meil haldusabi vastastikku osutada ei ole võib-olla põhjust. Küsimustele saadi ammendavad vastused.

Komisjon langetas järgmised konsensuslikud otsused: tegime ettepanekud saata eelnõu päevakorda 12. märtsiks, esimene lugemine lõpetada ja määrata muudatusettepanekute esitamise tähtajaks 17. märts kell 17.15. Aitäh!

14:54 Esimees Ene Ergma

Suur tänu, kolleeg Rannar Vassiljev! Ka teile ei ole küsimusi. Kas fraktsioonide esindajad soovivad läbirääkimisi pidada? Kõnesoove ei ole, läbirääkimisi ei avata. Määrati eelnõu 589 muudatusettepanekute esitamise tähtajaks s.a 17. märtsi kell 17.15. Eelnõu 589 esimene lugemine on lõpetatud.

Head kolleegid, me oleme päevakorra ammendanud. Istung on lõppenud.

Istungi lõpp kell 14.55.